

Chirurgia Stomatologiczna

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2021/2022
Wydział	Lekarsko-stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Nauki medyczne
Profil studiów (ogólnoakademicki/praktyczny)	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia (I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarny
Typ modułu/przedmiotu (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się (egzamin/zaliczenie)	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e (oraz adres/y jednostki/jednostek)	Zakład Chirurgii Stomatologicznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Binieckiego 602-097 Warszawa, UCS piętro I Tel. (22) 116 64 41, email: zcs@wum.edu.pl

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Andrzej Wojtowicz
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	Prof. dr hab. Andrzej Wojtowicz andrzej.wojtowicz@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	Dr n. med. Wojciech Popowski; wojciech.popowski@wum.edu.pl Dr n med. Krzysztof Kukula e-mail: krzysztof.kukula@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. Andrzej Wojtowicz; andrzej.wojtowicz@wum.edu.pl Dr n. med. Wojciech Popowski; wojciech.popowski@wum.edu.pl Dr n. med. Piotr Wychowański; piotr.wychowanski@wum.edu.pl Dr n. med. Krzysztof Kukula; krzysztof.kukula@wum.edu.pl Dr n. med. Dorota Szubińska- Lelonkiewicz; dorota.szubinska-lelonkiewicz@wum.edu.pl Lek. dent. Barbara Chruściel; barbara.chrusciel@wum.edu.pl Dr n. med. Paweł Nieckula; pawel.nieckula@wum.edu.pl Dr n. med. Tomasz Kamiński; tomasz.kaminski@wum.edu.pl Lek. dent. Adam Jakimiak; adam.jakimiak@wum.edu.pl Dr n. med. Martyna Osiak; martyna.osiak@wum.edu.pl Dr hab. Maciej Czerniuk; maciej.czerniuk@wum.edu.pl Dr n. med. Jacek Nowak; jacek.nowak@wum.edu.pl Lek. dent. Michał Oszałdowski; michal.oszawaldowski@wum.pl Lek. dent. Przemysław Kosewski; przemyslaw.kosewski@wum.edu.pl Lek. dent. Agnieszka Adamska; agnieszka.adamska@wum.edu.pl Lek. dent. Anastazja Janik; anastazja.janik@wum.edu.pl Dr n. med. Klaudia Masłowska; klaudia.maslowska@wum.edu.pl Lek. dent. Rafał Wojda; rafal.wojda@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	III rok, V i VI semestr	Liczba punktów ECTS	4
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			

wykład (W)	8 (8 w formie e-learningu)	0,26
seminarium (S)	13	0,43
ćwiczenia (C)	49	1,63
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	50	1,68

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Opanowanie wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i różnicowanie patologii w obrębie jamy ustnej z zakresu chirurgii stomatologicznej.
C2	Zdobycie umiejętności pozwalających na rozpoznawanie i różnicowanie patologii w obrębie jamy ustnej z zakresu chirurgii stomatologicznej.
C3	Opanowanie wiedzy i umiejętności pozwalających na samodzielne wykonywanie podstawowych zabiegów profilaktycznych i leczniczych chorób jamy ustnej z zakresu chirurgii stomatologicznej oraz prowadzenia dokumentacji medycznej.
C4	Zdobycie umiejętności pozwalających na podejmowanie decyzji co do kierowania pacjenta do leczenia w oddziale Chirurgii Czaszkowo- Szczękowo-Twarzowej oraz pokrewnych specjalności.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ *(dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)*

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Efekty w zakresie
---	-------------------

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

F.W4.	objawy, przebieg i sposoby postępowania w określonych chorobach jamy ustnej, głowy i szyi, z uwzględnieniem grup wiekowych
F.W6.	zasady postępowania w przypadku chorób okołowierzchołkowych
F.W8.	zasady postępowania w przypadku torbieli, stanów przednowotworowych oraz nowotworów głowy i szyi
F.W13.	podstawy antybiotykoterapii i oporności przeciwanitybiotykowej
F.W15.	metody terapeutyczne ograniczania i znoszenia bólu oraz ograniczania lęku i stresu
F.W16.	zasady znieczulenia w zabiegach stomatologicznych i podstawowe środki farmakologiczne
F.W18.	zasady diagnostyki radiologicznej
F.W19.	patomechanizm oddziaływania chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia
F.W20.	patomechanizm oddziaływania chorób ogólnych lub stosowanych terapii na jamę ustną
F.W23.	specyfikę opieki stomatologicznej nad pacjentem obciążonym chorobą ogólną i zasady współpracy z lekarzem prowadzącym chorobę podstawową

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

F.U1.	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem lub jego rodziną;
F.U2.	przeprowadzać stomatologiczne badanie fizykalne pacjenta
F.U3.	wyjaśniać pacjentowi istotę jego dolegliwości, ustalać sposób leczenia potwierdzony świadomą zgodą pacjenta oraz rokowanie;
F.U4.	przekazać pacjentowi lub jego rodzinie złe informacje o niekorzystnym rokowaniu
F.U5.	pobierać i zabezpieczać materiał do badań diagnostycznych, w tym cytologicznych
F.U6.	interpretować wyniki badań dodatkowych i konsultacji
F.U7.	ustalać wskazania i przeciwwskazania do wykonania określonego zabiegu stomatologicznego
F.U8.	przewodzić leczenie ostrego i przewlekłego, zębopochodnego i niezębopochodnego procesu zapalnego tkanek miękkich jamy ustnej, przyzębia oraz kości szczęk
F.U9.	postępować w przypadku wystąpienia powikłań ogólnych i miejscowych podczas zabiegów stomatologicznych i po zabiegach stomatologicznych
F.U10.	przepisywać leki, z uwzględnieniem ich interakcji i działań ubocznych
F.U11.	przewodzić bieżącą dokumentację pacjenta, wypisywać skierowania na badania lub leczenie specjalistyczne stomatologiczne i ogólnomedyczne
F.U12.	formułować problemy badawcze w zakresie stomatologii
F.U13.	przedstawiać wybrane problemy medyczne w formie ustnej lub pisemnej w sposób adekwatny do poziomu odbiorców
F.U15.	ustalać leczenie w chorobach tkanek układu stomatognatycznego

F.U16.	stosować odpowiednie leki w czasie i po zabiegu stomatologicznym w celu zniesienia bólu i lęku
--------	--

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ *(nieobowiązkowe)*

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	-
----	---

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	-
----	---

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Kompetencje osiągnięte przez studentów po zakończeniu III roku studiów powinny pozwalać na pracę z pacjentem pod kontrolą asystenta. Oznacza to wystarczającą wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne, pozwalające na współuczestniczenie studenta w procesie leczenia.
----	--

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	W 1 – Wykład 1 Embriologia i anatomia głowy i szyi, aspekty kliniczne. Wskazanie etiopatogenezy w powstawaniu deficytów tkankowych (aspekty genetyczne), wrodzony brak zębów, zanik tkanki kostnej, zastosowanie metod augmentacji, leczenie implantoprotetyczne na przykładach klinicznych. (Wykład porusza zagadnienia ontogenetycznego rozwoju twarzy i narządu żucia, anatomii topograficznej głowy i szyi, przebiegu głównych naczyń i nerwów ze szczególnym uwzględnieniem nerwu trójdzielnego, zagadnienia związane z wrodzonym i nabytym deficytem tkanki kostnej min. w aspekcie leczenia implantologicznego.) Wykład odbywa się w formie e-learningu w czasie rzeczywistym.	F.W4., F.W6., F.W8.
	W 2 – Wykład 2 Badania podstawowe, przedmiotowe, podmiotowe oraz dodatkowe w chirurgii stomatologicznej. (Wykład ma na celu zapoznanie studentów z zasadami zbierania wywiadu i badania pacjenta, chronologią badania, zwraca uwagę na ważne informacje zbierane w trakcie badania mające istotny wpływ na planowanie leczenia.) Wykład odbywa się w formie e-learningu w czasie rzeczywistym.	F.W19., F.W20., F.W23.
	W 3 – Wykład 3 Farmakoterapia okołozabiegowa w chirurgii stomatologicznej. (Wykład ma na celu zapoznanie studentów z lekami stosowanymi w codziennej praktyce klinicznej. Środkami miejscowo znieczulającymi, zwalczaniem bólu po zabiegowego, stosowaniem antybiotyków w zwalczaniu stanów zapalnych i profilaktyce przeciw infekcyjnej, preparatami stosowanymi w miejscowej hemostazie.)	F.W13., F.W15., F.W16., F.W19., F.W20.

	Wykład odbywa się w formie e-lerningu w czasie rzeczywistym. W 4 – Wykład 4 Przygotowanie pacjentów obciążonych schorzeniami ogólnoustrojowymi do zabiegów z zakresu Chirurgii Stomatologicznej. (Wykład zwraca uwagę na wpływ ogólnego stanu zdrowia na jamę ustną i implikacje wynikające z ogólnego stanu zdrowia w odniesieniu do możliwości wykonywania zabiegów chirurgicznych w jamie ustnej.) Wykład odbywa się w formie e-lerningu w czasie rzeczywistym. W 5 – Wykład 5 Podstawowe zabiegi w Chirurgii Stomatologicznej: ekstrakcje, postępowanie z zębami zatrzymanymi. (Wykład omawia podstawowe zabiegi chirurgiczne wykonywane w jamie ustnej, planowanie, technikę zabiegów, rokowanie, postępowanie okołozabiegowe.) Wykład odbywa się w formie e-lerningu w czasie rzeczywistym.	F.W4., F.W13., F.W15., F.W16., F.W19., F.W20., F.W23. F.W6., F.W15., F.W18.
Seminaria	S1. Omówienie organizacji zajęć z chirurgii stomatologicznej. Zasady pracy i współpracy z pacjentem. Higiena pracy, zachowanie zasad aseptyki i antyseptyki w trakcie procedur chirurgicznych. Pisemne kolokwium wejściowe z zakresu anatomii głowy i szyi z elementami embriologii (Anatomia, Bochenek, Anatomia głowy i szyi, Łasiński, Anatomia, Sylwanowicz). Próg zaliczenia analogiczny do zamieszczonego poniżej progu dotyczącego kolokwium testowego. S2. Badanie pacjenta Cz. I. - podmiotowe – wywiady - przedmiotowe (Seminarium omawia szczegółowo wszystkie etapy badania pacjenta. Przyczyn zgłoszenia się do leczenia, dolegliwości, charakteru i czasu ich trwania, podejmowanego leczenia, wywiadu dotyczącego ogólnego stanu zdrowia. Badania zewnątrz i wewnątrzustnego.) S3. Badanie pacjenta Cz. II – badania dodatkowe, wskazania (badania laboratoryjne, badania krwi, badania RTG) (Seminarium omawia wskazania do badań dodatkowych, umiejętność kierowania na badania dodatkowe, interpretacja wyników badań.) S4. Charakterystyka środków miejscowo znieczulających, rodzaje znieczuleń. Powikłania ogólne i miejscowe. (Omawiane są rodzaje środków znieczulających w tym z dodatkiem środków obkurczających naczynia. Techniki wykonywania znieczuleń, znieczulenia powierzchowne, nasiękowe, przewodowe. Powikłania w trakcie i po wykonaniu znieczulenia.) S5. Instrumentarium stosowane w Chirurgii Stomatologicznej Cz. I: - do ekstrakcji zębów – kleszcze - do zabiegów operacyjnych: dłutowania zatrzymanych zębów, resekcji wyluszczenia torbieli (zestawy) (Omawiane są rodzaje narzędzi chirurgicznych używanych w chirurgii stomatologicznej	F.U12. F.W4., F.U1., F.U2., F.U3., F.U4., F.U11. F.W18., F.W19., F.U5., F.U11. F.W13., F.W15., F.W16., F.U10., F.U16. F.U5.

	kleszczy, dźwigni, innych wykorzystywanych w trakcie zabiegów.) S6. Instrumentarium stosowane w Chirurgii Stomatologicznej Cz. II: - zastosowanie i technika pracy narzędziami używanymi w Chirurgii Stomatologicznej. (Seminarium omawia technikę pracy narzędziami, ergonomię i bezpieczeństwo pracy również w aspekcie aseptyki i antyseptyki.) S7. Kolokwium. S8. Wskazania i przeciwwskazania do ekstrakcji zębów. (Seminarium omawia wskazania i przeciwwskazania ogólne i miejscowe. Znaczenie infekcji zębowych w zakażeniach odogniskowych. Ekstrakcje ze wskazań protetycznych i ortodontycznych. Chirurgiczne leczenie nieprawidłowości zębowych.) S9. Powikłania w trakcie i po ekstrakcjach – leczenie powikłań wczesnych i późnych (odległych) (Zakres seminarium obejmuje: Zapobieganie i leczenie powikłań. Zwrócenie uwagi na istotne elementy badania pacjenta pozwalające uniknąć powikłań, atraumatyczne postępowanie w trakcie zabiegów. Zasady postępowania okołozabiegowego.) S10. Rodzaje cięć w chirurgii stomatologicznej (wskazania). Technika szycia. Rodzaje materiałów szewnych. (Seminarium zawiera: Zasady posługiwania się skalpelem. Uwarunkowania anatomiczne. Rodzaje płatów. Wielkość, kształt igieł do szycia. Wskazania do stosowania nici resorbowalnych i nieresorbowalnych.) S 11. Schorzenia gruczołów ślinowych. (Zakres tematyczny seminarium obejmuje: Anatomie i fizjologię małych i dużych gruczołów ślinowych. Rolę śliny w zachowaniu równowagi ekosystemu jamy ustnej. Klasyfikację chorób gruczołów ślinowych metody leczenia.) S 12. Schorzenia stawu skroniowo-żuchwowego. (Anatomia i fizjologia SSŻ, wpływ utraty zębów na nieprawidłową funkcję stawu. Stany zapalne wewnątrz i okołostawowe ich wpływ na wczesne i późne powikłania. Ograniczenie w rozwieraniu szczęk przyczynić wpływ na planowanie zabiegów chirurgicznych w obrębie jamy ustnej. Chirurgiczne metody leczenia.) S 13. Zaliczenie całości materiału.	F.U5. F.W6., F.W8., F.U3., F.U7., F.U15. F.U9., F.U10. F.U5. F.U1., F.U2., F.U4., F.U5., F.U6., F.U10., F.U11., F.U13., F.U15., F.U16. F.U1., F.U2., F.U4., F.U6., F.U10., F.U11., F.U13., F.U15., F.U16.
Ćwiczenia	C- Ćwiczenia Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, ustalanie indywidualnego planu leczenia,	F.W4., F.W6., F.W8., F.W13., F.W15.,

	rozpoznawanie i różnicowanie patologii w obrębie jamy ustnej, samodzielne wykonywanie podstawowych zabiegów profilaktycznych i leczniczych chorób jamy ustnej z zakresu chirurgii stomatologicznej, leczenie chorób tkanek okołowierzchołkowych, postępowanie diagnostyczno-lecznicze po urazach zębów mlecznych i stałych, ekstrakcje zębów mlecznych i stałych, postępowanie z pacjentem obciążeniami ogólnoustrojowymi. Zaliczenie ćwiczeń.	F.W16., F.W18., F.W19. F.U1., F.U2., F.U3., F.U4., F.U5., F.U6., F.U7., F.U8., F.U9., F.U10., F.U11., F.U12., F.U13., F.U15., F.U16.
--	--	---

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Chirurgia Szczękowo – Twarzowa - Prof. L. Kryst. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. 2012
2. Podstawy Chirurgii Stomatologicznej -M. Dominiak, J. Zapała, T. Gedrange. Copyright by Elsevier Urban & Partner. 2013
3. Nowotwory zębopochodne i guzy nowotworopodobne - Kaczmarzyk T., Stypułkowska J., Tomaszewska R., Czopek J. Wydawnictwo Kwintesencja. 2009
4. Torbiele obszaru szczękowo- twarzowego, pod red. Tomasza Kaczmarzyka. Wydawnictwo Kwintesencja. 2015
5. Współczesna farmakoterapia w schorzeniach chirurgii jamy ustnej i tkanek okolicznych – Kaczmarzyk T., Goszcz A., Grodzińska I., Stypułkowska J., Woron J., Zaleska M. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 2006
6. Anatomia głowy dla stomatologów – W. Łasiński. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. 1970

Uzupełniająca

1. Anatomia człowieka – A. Bochenek
2. Anatomia i fizjologia człowieka – W. Sylwanowicz
3. Chirurgia Szczękowo – Twarzowa – S. Bartkowski. Oficyna Wydawnicza „AGES” w Krakowie. 1996
4. Podręcznik Chirurgii stomatologicznej i szczękowo- twarzowej- Larry J. Peterson, Edward Ellis III, James R. Hupp, Myron R. Tucker, redaktor wydania polskiego Bogna Pogorzelska- Stronczak. Wydawnictwo CZELEJ Sp.z o.o. 2001
5. Skrypt –G. Tuderek, P. Nieckula. Oficyna Wydawnicza WUM.
6. Czasopisma zagraniczne m.in.: Oral Pathology, Oral Medicine
7. Czasopisma krajowe, wybrane artykuły

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.	Np. próg zaliczeniowy
F.W4., F.W6., F.W8., F.W13., F.W15., F.W16., F.W18., F.W19., F.W20., F.W23. F.U1., F.U2., F.U3., F.U4., F.U5., F.U6., F.U7., F.U8., F.U9., F.U10., F.U11., F.U12., F.U13., F.U15., F.U16.	Kartkówki z tematu aktualnie realizowanego na seminarium bądź z tematów wcześniejszych seminariów. Mogą mieć charakter niezapowiedziany. Forma pisemna. Kolokwium pisemne zaliczające treści prezentowane na wykładach i seminariach . Pytania mogą być: opisowe, jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Poprawa kolokwium pisemna u asystenta prowadzącego grupę. Zaliczenie roku ma formę oceny w skali ocen 2(ndst) – 5(bdb), będącą średnią ocen wszystkich kolokwium i sprawdzianów.	Obecność i aktywność na seminariach obowiązkowa. Zaliczenie kolokwium na ocenę. Kolokwium pisemne >60% maksymalnej ilości punktów. Ocena Kryterium 2,0 (ndst) <60% 3,0 (dost.) >= 60% i <68% 3,5 (ddb) >= 68% i <75% 4,0 (db) >= 75% i <82% 4,5 (pdb) >= 82% i <90% 5,0 (bdb) >= 90% Warunkiem końcowego

		zaliczenia roku jest zaliczenie każdego seminarium, zdanie kolokwium zaliczającego z zakresu tematycznego <u>wykładów i seminariów.</u>
--	--	---

9. INFORMACJE DODATKOWE

Wykłady stanowią przekaz najnowszych doniesień konsensusów i najnowszych standardów w chirurgii stomatologicznej.

Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa, w przypadku nieobecności należy z asystentem prowadzącym ustalić termin i formę zaliczenia.

Obecność na wykładach jest niezbędnym elementem do przyswojenia nowoczesnej wiedzy i jednocześnie stanowi element wyróżniających pytań egzaminacyjnych. Na wykładach weryfikowana jest lista obecności, na podstawie

Obecność na seminariach i zajęciach klinicznych stanowi podstawę do zaliczenia przedmiotu. Zaliczenie w formie oceny z całego roku. Ocena z III roku jest składową oceny końcowej z przedmiotu. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki na roku IV – dr n. med. Krzysztof Kukuła

Uzasadniona, więcej niż jedna nieobecność czy to na seminariach czy też ćwiczeniach wymaga zaliczenia i odrobienia w innym terminie nie kolidującym z zajęciami klinicznymi (np. przerwa semestralna)

Informacja dotycząca godzin konsultacyjnych umieszczona jest na tablicy ogłoszeń w zakładzie.

Student na zajęcia musi się zgłosić z ubraniem ochronnym i obuwem na zmianę

Przy Zakładzie Chirurgii Stomatologicznej istnieje Studenckie Koło Naukowe, zrzeszające studentów Stomatologii lat III, IV i V. Praca w tym kole pozwala na poszerzanie wiedzy dotyczącej przedmiotu, umożliwia samodzielne (lub zespołowe) realizowanie projektów badawczych. Dla studentów z Koła Naukowego organizowane są ciekawe wykłady w ramach zebrań naukowych. Studenci mają możliwość prezentowania wyników swoich prac na corocznych konferencjach naukowych regionalnych i ogólnopolskich. Aktywni studenci Koła Naukowego uczestniczą w Kongresach z zakresu Chirurgii Stomatologicznej i Implantologii, biorąc udział w ich organizacji i przebiegu.

Opiekun Koła Naukowego asystent M. Oszwałdowski michał.oszwaldowski@wum.pl

Informacje o pracy Studenckiego Koła Naukowego są wywieszane na tablicy ogłoszeń w Zakładzie.

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki na roku III – dr n. med. Krzysztof Kukuła